

دوشنبه ۱۳ بهمن ۱۴۰۴ | ۱۳ شعبان ۱۴۴۷

گزارش یک

همزمان با تشدید تنش میان ایران و امریکا و نزدیک شدن دو طرف به آستانه رویارویی مستقیم،شنبهشب معادلات امنیتی منطقه به‌طور موقت تغییر مسیر داد و نشانه‌هایی از فعال شدن کانال‌های دیپلماتیک میان تهران و واشینگتن نمایان شد؛ هر چند هیچ چیز قطعی نیست. در همین چارچوب، سفر دوساعته وزیر خارجه قطر به تهران و انتقال نامهای محرمانه از سوی امریکا نخستین نشانه کاهش نسبی تنش‌ها بود و اندکی پس از این سفر، علی لاریجانی از شکل‌گیری سازوکاری برای پیشسبرد مذاکرات خبر داد. هر چند هنوز سر نوشت این چرخش ناگهانی واشینگتن روشن نیست اما تجربه تاز به پرونده‌های پیشین گواه این است که رئیس‌جمهور امریکا به‌رغم لفاظی‌های تند، در بزنگاه‌های حساس واز سر محاسبه‌گری منفعتمحور، از ورود به مواجهه مستقیم پرهیز می‌کند، به‌ویژه در شرایطی که مقامات سیاسی و امنیتی ایران بارها نسبت به عواقب ماجراجویی تازه در خلیج فارس هشدار داده‌اند. با وجود نیم‌نگاهی به دیپلماسی در میانه تنش‌ها، مقامات ایرانی با توجه به شروط اعلام‌شده از سوی دولت ترامپ معتقدند که در شرایط فعلی هیچ مذاکره‌ای عملی نخواهد بود.

■ ■ ■

به گزارش «جوان»، درحالی که با استقرار ناوهای جنگی امریکا در اطراف خلیج فارس و تکرار ادعاهای دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور این کشور نگرانی‌ها نسبت به بروز درگیری گسترده میان تهران و واشینگتن افزایش یافته‌بود، به‌نظر می‌رسد تحرکات برخی بازیگران منطقه‌ای تا حدی مؤثر واقع شده و مسیر را برای حل اختلافات از طریق دیپلماسی باز کرده است.

محمد بن عبدالرحمن آل ثانی، وزیر خارجه قطر شنبه‌شب در سفر به تهران با سیدعباس عراقچی، وزیر خارجه و علی لاریجانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران دیدار و گفت‌وگو کرد. به گزارش الجزیره، وزارت خارجه قطر در بیانیه‌ای اعلام کرد: «وزیر خارجه قطر در گفت‌وگو با لاریجانی بر تلاش مضاعف برای دور کردن ملت‌های منطقه از پیاده‌های تشدید تنش تأکید کرده‌است» اسماعیل بقایا، سخنگوی وزارت خارجه نیز دربارهٔ مباحثات سفر کوتاه وزیر خارجه قطر گفت که این دیدار در ادامه مساعی جیمله و رازیبی بین کشورهای منطقه درباره تحولات منطقه‌ای و به‌منظور تبادل نظر درباره صبات از صلح و ثبات منطقه انجام شد. برخی منابع غیر رسمی با توجه به شرایط ملتهب منطقه‌ای اعلام کردند که آل ثانی حامل پیامی از امریکا بوده است. در همین چارچوب، علی لاریجانی بلافاصله پس از دیدار با آل ثانی، در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «برخلاف فضاسازی جنگ رسانه‌ای صنعتی، شکل‌گیری ساختاری برای مذاکرات در

گزارش ۲

علی‌قنادی

پیرالمملک

سرویس بین‌الملل، ۶۰۰۸۸۵۳۳

روزنامه جوان | شماره ۷۵۱۶

ناگهان اشتهای ترامپ به دیپلماسی بر «لبه پرتگاه»

این کشورها در روزهای اخیر راهکارهایی را به هر دو طرف پیشنهاد کرده‌اند تا از مجاری دیپلماتیک اختلافات موجود را حل کرده و از بروز برخورد نظامی اجتناب کنند.

■ **نباید خوش‌بین بود**

با اینکه نشانه‌های جزئی از تمایل دو طرف برای بازگشت به مسیر دیپلماسی نمایان شده، تجربه گذشته ترامپ و سابقه بدعهدی‌های واشینگتن نشان می‌دهد که نمی‌توان به این گشایش‌های پدیرش باشد. ترامپ با بیان اینکه ایران باید در مورد «چیزی قابل قبول» مذاکره کند، بار دیگر اشاره کرد که در توافق مدنظر آنها با تهران، نباید هیچ سلاح هسته‌ای وجود داشته باشد. او مدعی شد: «آنها باید این کار را انجام دهند. نمی‌دانم که آیا آنها این کار را خواهند کرد یا خیر. اما آنها با ما صحبت می‌کنند و آنها جدی صحبت می‌کنند.»

نشریه اکسپوس، به نقل از منابع آگاه خود گزارش داد گفت‌وگوهای بین تهران و واشینگتن، با میانجیگری مصر، روسیه، ترکیه و قطر دنبال می‌شود تا از بروز یک درگیری تمام‌عیار در خاورمیانه جلوگیری شود.

تحرکات اخیر کشورهای منطقه در حالی صورت می‌گیرد که آنها نگرانی شدیدی درباره پیاده‌های یک درگیری مستقیم میان ایران و امریکا دارند. چنین شرایطی بر تنش‌ها، امید چندانی به موفقیت

۱۵ جوان

سیاسی و امنیتی ایران درباره پیامدهای ماجراجویی واشینگتن در خلیج فارس نیز در تعدیل این راهبرد نقش مؤثری داشته است. ترامپ در پرونده‌هایی مانند گرینلند و ونزولا نیز ابتدا با جنجال و ادعاهای پرهیاهو وارد شد اما در نهایت از مواضع افراطی خود عقب‌نشینی و به حداقل‌ها بسنده کرد.

■ **بحث هسته‌ای در اولویت گفت‌وگوهای احتمالی**

با توجه به فقدان اعتماد عمیق میان ایران و امریکا، دستیابی به یک توافق جامع در کوتاه‌مدت غیرواقعی به نظر می‌رسد. از این رو، هدف فوری و اصلی ابتدا توقف تشدید تنش‌ها است که احتمالاً از طریق یک توافق چارچوبی محقق خواهد شد و تمرکز آن بر مسائل مر تبط با برنامه هسته‌ای ایران خواهد بود. چارچوبی که هاگان فیدان، وزیر خارجه امریکا هفته گذشته آن را مطرح کرد که واشینگتن باید سیاست «همه با هیچ» را کنار گذاشته و پرونده‌های مرتبط با ایران را گام به گام حل کند. برخی منابع رسانه‌ای هم دیروز مدعی شدند که دو کشور آمادگی خود را برای گفت‌وگو بر سر برنامه هسته‌ای ایران اعلام کرده‌اند و سر نوشت ۴۰۰ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شده و بازگشت بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، در اولویت این مذاکرات احتمالی قرار خواهد داشت. برخی تحلیلگران مانند علی اعظم، مشاور «گروه بین‌المللی بحران» مدعی شد که اورانیوم غنی‌شده ایران با غلظت ۶۰ درصد ممکن است به روسیه منتقل شود و حتی برخی منابع، انتقال آن به ترکیه را نیز به عنوان گزینه‌ای محتمل مطرح کرده‌اند.

با این حال، حتی اگر فرض بگیریم دو طرف در مسئله هسته‌ای هم به نتایج ملموس دست پیدا کنند، ورود به پرونده‌های موشکی و تغییر رفتارهای منطقه‌ای ایران، موضوعاتی نیست که ایران حاضر به عقب‌نشینی در آنها باشد. چرا که کاهش توان دفاعی و بازدارندگی ایران می‌تواند به عنوان سیگنال مثبتی برای رژیم صهیونیستی تعبیر شود تا نقشه‌های شوم خود در منطقه را دنبال کند. بنابر این، مسیر حل اختلافات میان تهران و واشینگتن همچنان طولانی بود. تهران با قاطعیت تمامی این درخواست‌ها را رد کرده و آنها را جزو خطوط قرمز خود اعلام کرده است؛ مسائلی که هیچ‌گاه موضوع مذاکره قرار نخواهند گرفت.

ترامپ در روزهای اخیر با تأسی از دکترین «مرد دیوانه» تلاش داشت با استقرار ناوهای جنگی امریکا در اطراف خلیج فارس وانمود کند که قصد حمله به ایران را دارد، اما همانند سایر پرونده‌ها، در برابر تهران نیز مواضع خود را از حدی معتدل کرده است. این تغییر موقت رویکرد از مسیر درگیری مستقیم به دیپلماسی نشان می‌دهد که کاخ سفید برخی واقعیت‌های میدانی را به‌خوبی درک کرده و هزینه‌ها و منافع احتمالی هر تقابل با ایران را دقیقاً ارزیابی می‌کند. به نظر می‌رسد هشدارهای مکرر مقامات

گوترش هشدار داد که فقط ۶ ماه تا اتمام بودجه فاصله دارد

پایان سازمان ملل و آخرین دیرکل؟!

امریکا با ۴/۵میلیارد دلار، بزرگ‌ترین بدهکار است، ولی مسئله بدهی تنها روبنای بحران سازمان ملل است

اینکه کشورهای عضو باید قوانین مالی ما را به طور اساسی اصلاح کنند تا از فروپاشی مالی قریب‌الوقوع جلوگیری شود.» او از نوعی چرخه کافکایی صحبت می‌کند که قواعد مالی سازمان ملل آن را به وجود آورده است. بر اساس قواعد مالی کنونی، سازمان ملل موظف است بخشی از بودجه را که «صرف نشده» یا «بی‌صرف» مانده است به برخی کشورها برگرداند، حتی اگر آن پول اصلاً از اعضا دریافت نشده باشد؛ چیزی که داد گوترش را در آورده است: «ما در یک چرخه کافکایی گرفتار شده‌ایم؛ انتظار می‌رود پولی را بازگردانیم که وجود خارجی ندارد.»

■ **فراوان از بحران مالی**

فراوان از بحران مالی که گوترش درباره آن هشدار داده، سازمان ملل با بزرگ‌ترین چالش مشروعیتی تاریخ خودش روبه‌رو است. ماه میلادی قبل دولت ترامپ دستور داد ایالات متحده از ۶۶ سازمان بین‌المللی شامل ۳۵ نهاد غیر وابسته و ۲۱ نهاد وابسته به سازمان ملل خارج شود، با این استدلال که «با همه کشورهای عضو باید به تعهدات خود برای پرداخت کامل و به موقع (بدهی) پایبند باشند، یا

و حفظ صلح جهانی به شمار می‌آید. هشدار گوترش

در شرایطی ابراز شده که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا «شورای صلح» را حول شرایط پس از جنگ غزه کلید زده که برخی، آن را ساختار موزای وادرا این باره کم کنند کرده‌اند، کاری که احتمالاً نشان‌دهنده تغییراتی عمیق در رویکرد قدرت‌های بزرگ به نحوه اداره جهان است. البته مارکو روبریو، وزیر امور خارجه ترامپ، هفته پیش کوشید نگرانی‌ها را در این باره کم کند و گفت: «این جایگزینی‌های سازمان ملل نیست» اما بلافاصله این را هم گفت که «سازمان ملل در مورد غزه به جز کمک‌های غذایی، هدف بسیار کمی داشته است»؛ موضوعی که گوترش روز گذشته به طور غیرمستقیم به آن پاسخ داد: «مسئولیت اساسی صلح و امنیت بین‌المللی بر عهده سازمان ملل است. فقط شورای امنیت می‌تواند تصمیماتی را اتخاذ کند که برای همه الزام‌آور باشد و هیچ نهاد یا ائتلاف دیگری را نمی‌توان از نظر قانونی ملزم به رعایت تصمیمات مربوط به صلح و امنیت توسط همه کشورهای عضو کرد.»

■ **چرخه کافکایی سازمان ملل**

طبق رویه‌های مالی سازمان ملل، میزان کمک‌ها به اندازه اقتصاد هر کشور عضو بستگی دارد. ایالات متحده بزرگ‌ترین اهداکننده است و ۲۲ درصد از بودجه اصلی را تأمین می‌کند و بعد از امریکا، چین قرار گرفته که ۲۰ درصد بودجه آن را تأمین می‌کند. در حالی که امریکا بزرگ‌ترین بدهکار سازمان ملل است و به نظر می‌رسد دولت ترامپ با نوعی تعمد اعلام نشده در تأدیه نکردن بدهی‌های خود، فشاری به چندان به سازمان ملل وارد می‌کند. طبق گزارش سازمان ملل، حدود ۶/۱ میلیارد دلار در پایان سال ۲۰۲۵ به عنوان کمک‌های پرداخت نشده ثبت شده که در مقایسه با سال ۲۰۲۴، بیش از دوبرابر شده، هر چند بیش از ۱۵۰ کشور عضو حق عضویت خود را پرداخت کرده‌اند. مقام‌های سازمان ملل می‌گویند که ایالات متحده در حال حاضر ۲/۱۹ میلیارد دلار به عنوان بخشی از بودجه عادی سازمان ملل

واکنش

هشدار چارچوب هماهنگی

دیکته یا فشار خارجی در انتخاب

نخست‌وزیر عراق پذیرفتنی نیست

یک نماینده کنگره امریکا، انتخاب نوری المالکی را توهین به ترامپ دانسته و درباره پیامدهای آن هشدار داده است. این در حالی است که چارچوب هماهنگی عراق دیروز، یک بار دیگر اعلام کرد که همچنان از نخست‌وزیری المالکی حمایت می‌کند و در این زمینه، ائتلاف یاد شده زیر بار اعمال فشار خارجی نخواهد رفت. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا به تازگی با اتخاذ موضع مداخله‌جویانه در امور داخلی عراق مخالفت خود را با نامزدی المالکی برای تصدی پست نخست‌وزیری اعلام کرده است. عدی عبدالهادی، عضو ائتلاف چارچوب هماهنگی عراق تصریح کرد که در نشست این ائتلاف کاملاً آشکار بر نامزدی نوری المالکی برای تصدی پست نخست‌وزیری و تشکیل دولت آتی تأکید شد. وی بیان کرد: «ائتلاف چارچوب هماهنگی منتظر دریافت نتایج جلسه امروز برای انتخاب رئیس‌جمهور و نهایی کردن نامزد آن است تا نام نوری المالکی به صورت رسمی برای تشکیل دولت آتی عراق بر اساس مبانی قانونی این کشور ارائه شود. اخبار مربوط به اختلافات در داخل این ائتلاف نادرست است.» پیش‌تر نیز ائتلاف چارچوب هماهنگی اعلام کرده بود: «به دور از دیکته‌های خارجی، بار دیگر پایبندی خود به نامزدی نوری المالکی برای نخست‌وزیری آینده عراق را اعلام می‌کنیم.» پافشاری چارچوب هماهنگی بر موضع خود، واکنش جو ویلسون، نماینده جمهور یخواه کنگره ایالات متحده را بر عهده داشت او روز شنبه در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «خطاب به دست‌نشاندهان ایران در عراق و نوری المالکی؛ شما به رئیس‌جمهور ترامپ توهین می‌کنید. این کار را انجام دهید، شانس خود را امتحان کنید و ببینید چه اتفاقی خواهد افتاد.» ائتلاف نصر به رهبری حیدر العبادی و از احزاب عضو چارچوب هماهنگی نیز دیروز اعلام کرد: «در حالی که بر ضرورت تحقق مهلت‌های زمانی تعیین شده در قانون اساسی برای تکمیل ساختارهای حاکمیت تأکید می‌کنیم، همزمان بر اولویت منافع حیاتی ملت و دولت در برخورد با هر نامزد یا هر معادله حکمرانی آینده پافشاری داریم تا به دور از هر گونه وابستگی، تنگ‌نظری‌های حزبی یا منافع شخصی و به‌ویژه در شرایط استثنایی کنونی که عراق و منطقه با آن مواجهند، صورت گیرد.» این ائتلاف در ادامه تأکید کرد که منافع ملت بر منافع اشخاص برتری دارد و دولت امانتی است که تحت هیچ شرایطی نباید با آن قمار کرد.

■ **عدم توافق درباره ریاست جمهوری**

قرار بود که در جلسه دیروز پارلمان عراق، رئیس‌جمهور جدید عراق انتخاب شود اما این جلسه به تعویق افتاد. بر اساس قانون اساسی عراق، رئیس‌جمهور باید با رأی دو سوم نمایندگان پارلمان انتخاب شود. این سازوکار به رقابتی سیاسی امکان می‌دهد روند انتخاب را به تعویق انداخته یا با مانع مواجه کند. طبق عرف سیاسی عراق پس از سال ۲۰۰۳ میلادی، منصب ریاست‌جمهوری به کردها، نخست‌وزیری به شیعیان و ریاست پارلمان به اهل سنت اختصاص دارد. با این حال، ورود چندین نامزد مستقل که به رقابت‌ها، تردیدها درباره توانایی جریان کردها برای اجماع بر سر یک نامزد واحد را افزایش داده است. بنابر برنامه، هیئتی از چارچوب هماهنگی در سفر به اربیل و در دیدار با حزب دموکرات کردستان، پرونده انتخاب رئیس‌جمهور عراق را بررسی می‌کنند؛ اقدامی که با هدف شکستن بن‌بست سیاسی و از سرگیری روند تکمیل تشکیل دولت انجام می‌شود. وفا محمد، عضو حزب دموکرات کردستان، در گفت‌وگو با خبرگزاری شوق‌نویز تصریح کرد که این هیئت در سفر خود، موضوع ریاست‌جمهوری را با رهبران حزب دموکرات مورد بحث قرار خواهد داد. به گفته‌وی، احتمال می‌رود این هیئت به ریاست‌های العامری یا با حضور وی و همچنین محسن المندلاوی تشکیل شود و ممکن است محمد شیاع السوداني نیز به این هیئت بپیوندد. سرور بارزانی، نخست‌وزیر اقلیم کردستان عراق اعلام کرد که هنوز توافقی درباره پست ریاست‌جمهوری عراق حاصل نشده است. وی گفت: «تشکیل دولت جدید اقلیم کردستان و انتخاب رئیس‌جمهور عراق دو مسئله جدا هستند که نباید آنها را هم ربط داد.» وی درباره توافق اخیر بین دولت سوریه و نیروهای دموکراتیک سوریه به (قدس) هم گفت: «مسعود بارزانی، رئیس حزب دموکرات اقلیم کردستان نقش محوری در توافق بین قسد و دمشق داشت. ما امیدواریم صلح و ثبات به سوریه و غرب کردستان بازگردد.»

پرونده

شاهزاده فاسد انگلیسی

باید در کنگره امریکا پاسخگو باشد

پس از انتشار اسناد جدیدی از پرونده جفری اپستین که نام برادر شاه انگلیس هم در میان اسامی به چشم می‌خورد، نخست‌وزیر این کشور گفت که وی باید در کنگره امریکا درباره روابطش با مجرم جنسی مشهور امریکایی شهادت دهد. آیان‌ماه امسال پس از فشارهای شدید به خاندان سلطنتی درباره روابط اندرو اپستین، شاه این کشور عنوان شاهزاده را از برادرش سلب و او را از دربار اخراج کرد. این شاهزاده سابق و ۶۵ساله، اکنون از نام خانوادگی اندرو منتوباتن- ویندزور استفاده می‌کند. حالا با گذشت حدود سه ماه از اخراج اندرو از دربار سلطنتی انگلیس در رابطه با پرونده اپستین، گر استارمر گفت که این شاهزاده سابق باید در مورد روابطش با اپستین در کنگره امریکا حاضر شود. استارمر روز گذشته در هوپایما به خبرنگاران گفت که شاهزاده سابق باید در مقابل قانونگذاران امریکایی حاضر شود تا هر آنچه را که مورد اپستین می‌داند برای کمک به قربانیانش توضیح دهد. نخست‌وزیر انگلیس افزود: «هر کسی که اطلاعاتی دارد باید آماده باشد تا آن اطلاعات را به هر شکلی که از او خواسته می‌شود، به اشتراک بگذارد.» نخست‌وزیر انگلیس همچنین گفت: «اگر آماده حمایت از قربانیان اپستین نباشید نمی‌توانید این کار را انجام دهید. قربانیان اپستین باید در اولویت اول باشند.» وی همچنین در پاسخ به اینکه آیا اندرو باید عذرخواهی کند یا نه نیز گفت: «اسندرو باید خودش در این باره تصمیم بگیرد.» اپستین و اندرو در چندین ایمیل درباره تعدادی از زنان صحبت می‌کنند در یک ایمیل، اپستین پیشنهاد داد که سه زن را به کاخ پاتینگهام بیاورد. قایل‌باز گفت که این شاهزاده سابق به روز جمعه توسط وزارت دادگستری امریکا منتشر شد، شامل ایمیل‌هایی بود که نشان می‌داد اندرو بیش از دو سال پس از مجرم شناخته شدن اپستین در پرونده جرایم جنسی، به‌طور مرتب با او در تماس بوده است. این قایل‌ها همچنین شامل تصاویری هستند که برادر شاه انگلیس را در کنار یک زن ناشناس نشان می‌دهند؛ زنی که صورت او در تصویر سانسور و سیاه شده بود.

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا، «بیل گیتس» بنیانگذار مایکروسافت، «هوارد لوینیک» وزیر بازرگانی و «رچارد برانسون» میلیاردر انگلیسی از جمله افرادی هستند که در این اسناد از آنها نام برده شده است. به‌نوشته روزنامه حریت، این پرونده‌ها شامل فهرستی از ادعاهای تجاوز جنسی مربوط به دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا است که اف‌بی‌آی آنها را گردآوری کرده است.